

లోకిక జీవనము - ఆధ్యాత్మికత

(శ్రీ మాషారి ఉపన్యాసము)

ప్రచురణ
శ్రీ గురుపాదుకా పట్టికేషన్
లాయర్స్ పేట్, బంగోలు.

లోకిక జీవనము, ఆధ్యాత్మికత

లోకికమైన జీవితం, ఆధ్యాత్మికమైన జీవితం వేరు అనే అంత్రగోడలు ఏమీ లేవు. ఈ రెండు వేరు చేయడానికి అవకాశం లేదు. ఈ ప్రాపంచికమైన జీవితం వేరు, ఆధ్యాత్మికమైన జీవితం వేరు అనే విభజన భగవంతుడు ఒప్పుకోదు. రెండూకలిపి ఒకతాటిమీద నడవడం చేతనయిన తరువాతనే మనిషికి లోకమైన క్రేయస్ని ఉంటుంది, పారమార్థికంగా కూడా మేలు జరుగుతుంది. ఈ మాట ప్రతి మత గ్రంథంలోనూ ఉంది. వేదాలలో ఉంది, ఉపనిషత్తులలో ఉంది. పురాణాలలో ఉంది. భగవద్గీతలో ఉంది. ఖురాన్ లో ఉంది, బైబిల్లో ఉంది. ఇన్నిటి ఉన్నాసరే, ప్రతిదేశంలో ఆయన ఇలా చెబుతున్నా సరే, ప్రతిదేశంలోనూ 90 శాతం మనుషులు ఇదివేరు, అదివేరు అంటారు. వాళ్ళు చెప్పినది మాత్రం సుతరామూ అర్థం చేసుకోరు. వీడు ఏది అనుకుంటాడో అది వారు చెప్పారను కుంటాడన్నమాట.

ఈ ప్రపంచంలో ఏ మతగ్రంథం తీసినాసరే, ప్రాపంచికమైన జీవితం వేరు, పారమార్థిక జీవితం వేరు అనేటటువంటి గిరిని అంగీకరించలేదన్నమాట. రెండూ కలిపి ఒకటిగానే ఉంటాయి, ఎట్లా? మనకు కొబృరికాయ ఒకటిగా

దొరుకుతుంది. ప్రకృతిలో మనం కొట్టకముందు ఎలాడందో అలా తయారవుతుంది. కానీ మనిషేంచేస్తాడంటే కత్తిపెట్టి దాన్ని రెండుగా కొట్టి, రెండు భాగాలుగా విభజన చేస్తారు. ఒకటి ప్రాపంచికమైన జీవితం, రెండు పారమార్థిక జీవితం అంటాడు. అందుకని ఎప్పుడూ ఇలాగే బోధిస్తూవస్తారు. దానివల్ల మనకు ప్రపంచంలో రెండు రకాల మనుషులు కనిపిస్తారు.

భగవంతుడు, ధర్మము ఇలాంటివేమీ నమ్మకుండా పచ్చిగా ప్రాపంచికంగా ఉండేవాడన్నా కనబడతాడు. లేదా దేవుడు, ధర్మమూ అంటూ బాధ్యతలను అశ్రద్ధ చేసేవాడన్నా దొరుకుతాడు. వాడు ఒకరకంగా చెడతాడు. ఏడు ఇంకొక రకంగా చెడతాడు. అందుకని ప్రపంచంలో ఇన్ని మతాలు పచ్చినా, ఇంత మంది గొప్పవాళ్ళు పచ్చి ఇన్ని బోధలు చేసినా, ప్రపంచంలో నిజంగా ఆధ్యాత్మికంగా ఔక్కి పోయే వాళ్ళు చాలా కౌద్దిమంది ఉంటారు. ఇప్పుడు మన ధర్మాన్ని తీసుకున్నామనుకోండి. ఈ ధర్మంలో ఏమవుతుంది? దేవుడు ఉన్నాడు, ధర్మము అని నమ్మేవాడు ప్రతివాడూ, దాదాపు నూటికి తొంబైమంది ఏం చేస్తారు? ఇది ఐహిక జీవితం, ఇది ప్రాపంచికమైనది, ఇది తుచ్ఛమైనది, ఇది అశాశ్వతమైనది, దీనిమీద మనస్సు నుంచకుండా తీసివేయాలి అంటాడు. పారమార్థికమైన జీవితాన్నే పెట్టుకోవాలంటాడు.

మధ్యాహ్నము నాదగ్గరుండే రామారావు చీరాల నుండి వచ్చాడు. అక్కడ కొంతమందితో పరిచయమై వాళ్ళు చెప్పా వచ్చారు. బాగా సన్నిహితమైన పరిచయం, పెద్దపెద్దవాళ్ళు సేవకూడా చేశారు. ఆయనేం చేస్తారంటే, చాలా మంచి భక్తుడు, కాస్తా కూస్తా భక్తుడు కాడు. అయినాకానీ ఇంటిలో కూరలు ఉన్నాయో లేదో కనుక్కోడు, డబ్బులున్నా సరే, ఇంట్లో కూతురుకుకానీ, భార్యాకుకానీ ప్రమాదంగా జబ్బుచేసి వుండి ఆస్పృత్తికి తీసుకువెళ్ళటానికి వెళ్ళడు. రిక్ష దొరికితే వెళ్ళండి. ఎవరన్నా అక్కడ దొరికితే మందులు తెచ్చుకోండి. దొరక్కపోతే అంతే, మీ ప్రాప్తం అట్టావుంది. మీ ఖర్చు, బుఱానుబంధం. మీకూ నాకూ బుఱానుబంధం తప్ప ఏమిలేదు. అందుకని ఇది పారమార్థికానికి సంబంధించినది కాబట్టి ఏనిధమైన సంబంధం దానితో నాకేమీ లేదు అని చెబుతాడు. ఇలా తయారవుతారు. బిడ్డలను కూర్చోబెట్టుకొని చదువు చెప్పాలేదు. భార్యాబిడ్డల ఆరోగ్యం గురించి పట్టించు కోలేదు. బాధ్యతలు తీసుకోలేదు. తీసుకుంటే? ఇంక పరమార్థం సంగతి మర్చిపోయి వీటినే పట్టించుకుంటారన్న మాట. లోకమైన సంగతే పట్టించుకుంటారు. ఇలాంటి వాళ్ళన్నా కనబడతారు మనకి సమాజంలో. లేకపోతే పరమార్థం సంగతి చెప్పి ఇవన్నీ అశ్రద్ధ చేసేవాడన్నా దొరుకుతాడు. అంటే అర్థమేమిటన్నమాట? శరీరంలో ఒక భాగం చచ్చుపడి పోయిందని అర్థం. ఒకడికి పరమార్థం అనే భాగంలో శరీరం

చమ్మపడిపోయింది, ఇంకొకడికి ఐహికమైన దాంట్లో చమ్మపడి పోయింది. కానీ మనిషన్న వాడికి రెండు శరీర భాగాలు స్వకమంగా ఉండాలి. అలా ఉన్నవాడు మాత్రమే ఆరోగ్యమైన మనిషి. అందుకని ఇహమూ, పరమూ రెండూ ఎప్పుడూ (సరైనవిగా) ల్రేయస్కురంగా ఉండటం ఒక్కటి మాత్రమే సరైన పద్ధతి, ఆధ్యాత్మికతలో ఇది మొట్టమొదలు. ప్రపంచలో ఎన్ని మతాలయితే ఇంతవరకూ వచ్చాయో, అన్ని మతాలు అలాగే చెప్పాయి. ఇది కాదనుకొని, ఈ ఐహికమయినది ఆశాశ్వతము, ఇది భ్రాంతి, ఇది మిథ్య, ఇది మాయ, ఇది అంతా వట్టిది అనే కబుర్లు నేర్చుకున్నారు. మొట్టమొదలు మనిషి తెలుసుకో వలసినది ఇది. అందుకే సత్పుంగంలో మందిరంలో కూడా చాలాసార్లు వచ్చింది ఈ విషయం.

హిమాలయ పర్వతాల్లో ఒక మహాత్ముడి దగ్గర సేవ చేస్తున్నాడు ఒకాయన. మూడు మాసాలున్నాడు, ఆరు మాసాలున్నాడు, సంవత్సరం ఉన్నాడు. గురువుగారు వీడికేమీ బోధించటంలే. నువ్వొట్లా ధ్యానం చెయ్య, నువ్వు అట్లా ధ్యానం చెయ్య. ఇంతసేపిలా శ్యాస ఆపు అలాగా, ఇలాగా అని ఏం చెప్పటంలే! ఆశ్రమంలో ఉన్న అందరూ తలా ఒక పని చేస్తుంటారు. ఒకడు చిమ్ముతాడు, ఒకడు తోటపని చేస్తుంటాడు, ఒకడు కూరలు తరుగుతాడు, ఇంకొకడు వడ్డిస్తుంటాడు. తలా ఒకడు

తలా ఒక పని చేసుకుంటారు. కానేపు ఏదయినా సద్గుంధం చదువుతారు. ఆ సద్గుంధం అందరూ కూర్చుని వింటారు. ఆశ్రమం కాబట్టి కొన్ని నియమాలుంటాయి. ఇన్ని గంటలకు నిద్రలేస్తారు, ఇన్ని గంటలకు నిద్రపోతారు. ఇట్లా నియమాలుంటాయి. ఇందులో ఒక శిష్యుడు ఏం చేశాడంటే, ‘వీళ్ళంతా వట్టి అమాయకులు. ఊరికే పడున్నారిక్కడ అయినేం చెప్పా పెట్టుకుండా ఉంటే. మూడేళ్ళనుండి ఉన్నవాళ్ళు ఉన్నారు, నాలుగేళ్ళనుండి, పదేళ్ళనుండి ఉన్నవాళ్ళున్నారు. ఈయన చెప్పేది ఏమిటసలు? ఏం చెప్పడే ఎన్నాళ్ళకీ? తీంటూ ఉండడమేనా ఇట్లా? ఈ చెంబులు తోముకోడం, ఇది చెయ్యేడం, అది చేయ్యడమేనా? అని వాడికి చిర్చెతింది’ అంటే వాడేమను కున్నాడన్నమాట? గురువుగారి కంటే తనకి బాగా తెలుసును కున్నాడన్నమాట. ఆ జబ్బి తగ్గడం చాలా కష్టం. వాడికి తెలిసినమాట నిజమయితే వాడక్కడ వుండడు. అదే గుర్తు. నువ్వు చెప్పేది తప్పు నాకు బాగా తెలుసు అన్నాడనుకోండి. మరి నీకు తెలిసుంటే ఇంకా మా మధ్యన ఉన్నావే? ఒకటే ప్రశ్న: నువ్వు చెప్పే పంధా సరిగాలేదు. నేను చెప్పేది సరైనది అన్నాడనుకోండి. నువ్వు మా మధ్యలో ఇంకా ఎందుకు ఉన్నావని అడిగేది. కాబట్టి నువ్వు చెప్పేది రైటు కాదనటానికి నువ్వే బుజువు. ఇంకెవడో ఆక్కర్లే. ఎవడో వైద్యుడు వచ్చాడు. నాదగ్గర ఒక మందుంది ఈ భూమిమీద ఎట్లాంటి జబ్బియినా తగ్గిపోతుంది ఈ మందుతో, నువ్వు

ఏమనుకున్నావో అన్నాడు. ఒక అరగంటాగి ఎవడో విడిగా, వీడి దగ్గర నాడి చూపించుకోవడానికి వెళితే, దగ్గరుతున్నాడు ఆ డాక్టరు, 15 నిమిషాలు సేపు ఆగకుండా. వాడు చెప్పిందే నిజమయితే వాడికి ఎందుకుండా జబ్బు? అది చాలు. ఇక వెళ్ళిపోవచ్చు అన్నమాట, వాడి దగ్గరకెళ్ళుకుండా. ఇంక వేరే బుజువక్కర్లా. అందుకని ఏంచేశాడు.

‘గురువుగారూ ఇంతేనా, మీరిక్కడ చెప్పేదంతా ఇంతేనా? అని అడిగాడు’ అంటే ‘నీకిప్పుడు ఏంకొరవైంది, దేని గురించి కావాలి చెప్పు’ అన్నారు గురువుగారు. అంటే ‘ఇందియాలకు ఆతీతమయినటువంటిది ఆ, అదేదో ఉంది గదా! దాని గురించి చెప్పటం, ఏవో ప్రాణాయామం ఇవేవో చెప్పటం, బోధ చేయడం ఏమీ లేదా?’ అన్నాడు. ‘నీకు అవసరమయితే చెబుతాను. నీకు అవసరమైందో లేదో నాకు తెలుసు’ అన్నారు. అంటే శిష్యుడు అన్నాడు ‘మీరు ఇట్లా అంటున్నారు, ఫలానా చోట, ఫలానా ఆశ్రమం ఉంది. ఓ! అక్కడ వందలమంది, వేలమంది శిష్యులు ఉన్నారు. ఆయన ఎప్పుడూ ఇది బోధిస్తాడు, అది బోధిస్తాడు. ఆ మార్గం బోధిస్తాడు. మీరు ఏ మార్గం బోధించడం లేదు. ఇప్పుడు మీరు చెప్పింపి, మీకంటే ఆయన ఉత్తములా కాదా? మీకంటే ఆయన మెరుగైన బోధ చేస్తున్నాడా లేదా? అన్నాడు.

‘అది నన్నడిగితే ఏం లాభం లేదు. నేనెప్పుడూ ఆయన దగ్గర శిష్యరికం చేసి ఆయన ఎట్లాంటివాడో తెలుసుకోటానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. నువ్వు కొంతకాలం ఆక్కడుండు. అయితే ఉండినప్పుడేం చేస్తావంటే, పూర్వాశ్రమంలో భార్య, బిడ్డలతో ఎట్లా ఉన్నాడో కనుక్కొముందు. కాఫీలో చక్కెర వెయ్యలేదని పెళ్ళాన్ని తెట్టుకుండా ఉన్నాడా? లేదా? చీటికి మాటికి ఆమె నెత్తిమీద (ఎద్దెనా) వేసి కొట్టుకుండా ఉన్నాడా? లేదా? అలిగి అన్నం తినడం మానెయ్యకుండా ఉన్నాడా? లేదా? ఇట్లా కాకుండా, ఇంట్లో పనివాళ్ళతోటి, ఇంట్లో భార్య బిడ్డలతోటి, ఇంటికొచ్చిన వాళ్ళతోటి వీళ్ళందరితోటి హయిగా, సంతోషంగా, ఉండగలిగాడా? లేదా? ముందు అది కనుక్కురా అన్నాడు. ‘పీడికింకా కాస్త మండిపోయింది. ఆయనకు జ్ఞానం ఎంత ఉందో అడిగితే బాగుంటుంది. శక్తి ఎంత ఉందో అడిగితే బాగుంటుంది. అదేమీ లేకుండా ఇది అడుగుతాడేమిటీయన? అని వాడికింకా చిరాకు పుట్టింది’ ఇదెట్లాగండీ మీరడిగేది అంటే ‘అప్పుడన్నారు (గురువు) నువ్వు ముందు ఆ సంగతి చూసిరా. నేను మళ్ళా చెబుతాను సమాధానం అన్నారు. నువ్వునులు చూసుకొచ్చి, విషయమేంటో కనుక్కొచ్చి మాట్లాడు. తరువాత చెబుతాను’ అదేమిటని అడిగితే అన్నాడు. ‘ఆయనికి కనుక ఆధ్యాత్మికపూర్ణత ఉన్నట్లయితే అందరు మనుషులతోనూ ప్రేమగానూ, ఆదరణగానూ, స్కర్మమంగానూ ఉండగలగడం చేతనయితే, ఆ తరువాత వాడికి ఆధ్యాత్మికత ఏమైనా

తెలుస్తుంది, చేతనవుతుంది. అదే చేతకాకుండా, నాకు ఆధ్యాత్మికత ఏదో చేతనైందనుకుంటే మాత్రం వట్టిపొరపాటు'. అంటే మా భగవద్గీతలో అట్టా చెప్పాలేదు. 'అసలు భగవద్గీతలో ఏం చెప్పాడో తెలుసా?' ఓ! యబ్బా చానా సార్లు విన్నాం! 'అసలు ఏమయినా గుర్తుందా?' ఉండదు. విన్నప్పుడు చాలా బాగుంటుంది కానీ, అందులో ఏం చెబుతున్నాడో మాత్రం గుర్తుందు. గుర్తున్న యొడల ఎవ్వడూ ఇట్టా మాట్లాడ్డా నికవకాశం లేదు. భగవద్గీతలో ఏం చెబుతున్నాడూ? ఆధ్యాత్మికత కోసం భగవంతుడు గురించి ధర్మశాస్త్రాలలోని కూడా తెలిస్తే కానీ భగవద్గీత పూర్తిగా అర్థం కాదు.

భగవద్గీతలో ఏం అంటున్నాడంటే, తపస్స చేయడం అనేది దేవతలూ చేశారు, మనుషులూ చేశారు, రాక్షసులూ చేశారు. ముగ్గురికి ఈశ్వర సాక్షాత్కారం అయింది. కానీ ఘలితం ఏమయింది? దేవతలేమో ఇంద్రాది పదవులడిగారు, చావులేకుండా ఉండే స్థితి అడిగారు, వారికి స్వార్గం వచ్చింది. స్వార్గ సుఖాలు ఉన్నాయి. రాక్షసులు ఏం చేశారు? వాయువు అందరూ నా చెప్పచేతల్లో పడి వుండాలి. సూర్యుడు నా చెప్పచేతల్లో పడుండాలి, దేవతలు నా చెప్పచేతల్లో పడుండాలి అని వరాలు కోరి అవిపొంది అందరినీ చావగొట్టడం మొదలు పెట్టారు. వీడు తపస్స చేసి ఈశ్వర సాక్షాత్కారం పొందాక కూడా, వాళ్ళందరినీ చావగొట్టడం అనే బుద్ధి పోలేదు

వీడికి. శుకుడు, వశిష్ఠుడులాంటి వంటి కొద్ది మంది మహాత్ములు మాత్రం బ్రహ్మజ్ఞానులై ఉన్నారు. ఎవరిముందయితే దేవతలు తలవంచి మోకరిల్లవలసి వస్తుందో, అటువంటి స్థితిలో ఉన్నారు. ముగ్గురూ తపస్స చేశారు. ముగ్గురికి పరమేశ్వర సాక్షాత్కారం అయింది. కానీ శుకుడు, వశిష్ఠుడులాంటి వాళ్ళేమో పూర్ణ బ్రహ్మజ్ఞానులయ్యారు. ఇంక పొందాల్సిన స్థితి అంటూ ఏమీ లేకుండా అయ్యారు. రాక్షసులు మాత్రం వరాలు కోరుతూనే ఉన్నారు, ప్రమాదంలో పడుతూనే ఉన్నారు. ఏమిటోచ్చింది? రాక్షసులు వరాలు కోరారు, వారి కి వరాలు చేకూరడం వల్ల ఏమీ ఒరగలా, చివరకు చచ్చే పొయ్యారు. అన్ని వరాలు కోరిన తరువాత కూడా చచ్చాడు. వీడు ఎన్ని వరాలు కోరితే అన్ని వరాలూ ఇచ్చాడు. ఏటివేటికి అద్దంలేని రీతిన వాణి చంపాడు. హిరణ్యకశిపుణి గురించి వింటంలా మనం? ఇంట్లో చావకూడదు, బయట చావకూడదు, పగలు, రాత్రి, మనిషి చేతులో, దేవతల చేతిలో, జంతువు చేతిలో, ఆయుధంతో చావకూడదు, ఇట్టా కోరాడు. అలాగే అన్ని వరాలూ ఇచ్చాడు. కానీ ఇవేపీ కాని రీతిన కొట్టేశాడు. పగలు, రాత్రి కాని సంధ్యవేళ, ఇంట్లోనూ, బయటా కాకుండా గడపమీద, నేలమీద, ఆకాశం మీద కాకుండా ఒడిలో, ఆయుధాలతో కాకుండా గోళ్ళతోనూ, జంతువూ, మనిషీ, దేవత కాకుండా మూడింటి కాంబినేషన్, ఎగిరేపోయాడు. ఇన్ని వరాలూ కోరి తపస్స చేసిందంతా ఏమయింది? ఇన్నీ కలసి

రక్షించలా, తీసిన అవతల పారేసింది. చేసిన తపస్సంతా వ్యర్థమయింది. వరాలు కోరినట్టే ఉంది, వస్తున్నట్టే ఉంది, అన్ని పోయినాయి. ఇంతా చేసి వాడు తపస్సు దేనికోసం చేశాడో ఆ పని నెరవేరలా! ఈ లోపల నలుగురిని తన్నాడు, ఆ తరువాత వాడు నాలుగు తిన్నాడు. అంతకంటే ఏమీ ఒరగలా. అట్లా కాకుండా ఇంద్రాది పదవులు కోరారు. ఇంద్ర పదవి వచ్చింది. అది కూడా వచ్చినట్టేగా? అంటే అట్లా ఏమీ కాదు. ఎవరు తపస్సుచేసి పైకి వచ్చినా కానీ, మొట్టమొదట రాక్షసులు తన్నేది ఇంద్రుణ్ణే. మొదటి తన్నులు వాడికి వస్తాయి. ఈ కాలంలో కాపీలు పట్టుకునే టీచర్లకులా, కాపీలు పట్టుకున్నాడో ముందు వాడికి పడతాయి, ఇంకోకడి సంగతి తరువాత. అలాగే ముందు చెందేదంతా ఇంద్రుణికి. అందుకని వాళ్ళు అంత ఇంద్ర పదవులలో ఉండి, కొంగల్లే ఒంటికాలు మీద ఉండి, ఎవడు తప్పస్సు చేస్తున్నాడా, ఎవడన్నా పైకి వస్తాడేమో, వాడి దుంపతెగ రేపు తంతాడేమో అని చూసుకుని, వాడి తపస్సు చెడగొట్టడం కోసం ప్రయత్నించడమే వాడి పని. ఇంక వాడు సుఖంగా ఉండి చచ్చిందెక్కడ? ఇన్ని కోట్ల జీవరాశులు ఉండేటటువంటి ఈ భూమి మీద ఎవడు, ఏ మూల తపస్సు చేస్తున్నాడో, ఎక్కడ వస్తాడో, రేపొప్పద్దున్న వాడేం చేయబోతున్నాడో అని వాడికి B.P. తప్ప ఇంకేమైనా ఉంటుంది?

తాడి చెట్లు మట్టమీద కుర్చు వేసి కూర్చుబెట్టినట్లు వాణి. తూగాడా క్రింద పడతాడు. గట్టిగా దగ్గాడా, తుమ్మాడా, క్రింద పడతాడు. ఊపిరి గట్టిగా పీల్చాడా, క్రింద పడతాడు. ఇక ఊపిరి బిగబెట్టుకొని, తుమ్మానికి పీల్చేకుండా, దగ్గాడానికి పీల్చేకుండా, తూగాడానికి పీల్చేకుండా ఆపైన కూర్చునే కంటే, మురికిగుంట ప్రక్కన పడుకుంటే హాయి. క్రింద పడ్డానికి పీల్చేకుండా! వాడు సుఖంగా ఉంటాడు. కానీ చెయ్యటమా, ముగ్గురూ తపస్సు చేశారు. ముగ్గురికి ఈశ్వర సాక్షాత్కారం అయింది. కానీ ఒరిగిందేముంది? ఒక్క బ్రహ్మజ్ఞాని మాత్రమే పొందాడు. ఇంక పొందవలసిందంటూ ఏమీ లేకుండా పొందాడు. మరణమనే భయంలేదు. వాడు ఆత్మ స్వరూపం అని వాడికి తెలిసింది. చచ్చిపోతామేమో, బ్రతుకుతామేమో అనే భయం వాడికి లేదు. ప్రపంచం మిధ్య అని తెలిసింది, అంతటా బ్రహ్మమే అని తెలిసింది. కాబట్టి వాడికి కావలసింది లేదు, వద్దనేది లేదు. ఇంక వాడు దేన్ని చూసి భయపడాలి? దేన్ని చూసి భయపడవలసిన అవసరమూ లేదు. దేన్ని కోరవలసిన అవసరమూ లేదు. ఇంక ఏదీ ఇవ్వాలేని ఆనందాన్ని పొందుతూనే ఉన్నాడెప్పుడూ! వాడొక్కడు మాత్రమే స్క్రమంగా చేసుకున్నవాడు. తక్కిన వారిద్దరూ ఈశ్వర సాక్షాత్కారం పొంది కూడా ఏమీ పొందని వాళ్ళయ్యారు. మామూలుగా చాలీచాలని బ్రతుకు బ్రతికేవాడికి సమాజంలో ఏమనిపిస్తుంది, కాప్ట్ర పుష్కలంగా మంచి ఇల్లు, కాప్ట్ర తింటానికి తిండి, బ్యాంకు

బ్యాలేన్సు, నాలుగు డబ్బులు ఉంటే ఎంత హాయిగా ఉంటుందనిపిస్తుంది. ఇప్పుడట్టా అనిపిస్తుంది. అక్కడిదాకా వచ్చాక, అక్కడినుండి క్రిందపడితే, ఏమో అనిపించి అక్కడినుండి రెండు ఆడుగులు పైకి వెళదామనిపిస్తుంది. ఎక్కడికక్కడ అలాగే క్రింద పడే ప్రమాదమెక్కువై రెండడగులు పైకి ఎక్కుతూనే ఉండా లనిపించి, ఇక ఆగడానికి లేదు. భయం ఎక్కువై పోతుంది. ఈ కాస్తపోతే ఏమై పోతుందో అని భయమేస్తుంది. అందుకని జాగ్రత్తగా గనుక ఆలోచించి నట్టయితే, తపస్సు చేయడం వల్ల మాత్రమే ఏమీ ఒరగదు. ఈశ్వరుడు సాక్షాత్కరించడం వల్ల కూడా ఏమీ ఒరగదు. ఇప్పన్నీ ఎప్పుడు సార్థకమవుతాయి? అంటే వశిష్టుడు, శుకుడు, విశ్వామిత్రుడు బ్రహ్మార్థ అవడానికి, ఎలా చేశారో అలా చేయడం చేత్తెనే అప్పుడు వాడికేమైనా దక్కుతుంది, లేకుంటే మనం డబ్బుకోసం పాటుపడితే ఏమైందో, పదవికోసం పాటుపడితే మనం ఎన్ని కష్టాలు పడ్డామో వాళ్ళకూడా ఇవే ఉంటాయి. ఇది ముందు జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. అందుకనే ధర్మశాస్త్రి గ్రంథంలో ఏం చెబుతారంటే, ఇని చెప్పరు. గీతోపన్యసాలు చేసేవాళ్ళేవరూ చెప్పరు. కానీ నిజానికి గీతలో ఉండే చాలా శ్లోకాలు మనుస్కుతిలో యాజిటీజగా ఉన్నాయి. మాట కూడా మార్పు లేకుండా మనుధర్మశాస్త్రంలో ఉండే శ్లోకాలు దాదాపు 30, 40 శ్లోకాలు పరకూ భగవద్గీతలో ఉన్నాయి. అలా ఎందుకున్నాయో చూసుకోరన్నమాట.

అందులో ఏం చెబుతారంటే (మనుస్కుతిలో) ‘బుణానుబంధాలు, సువ్యిచ్చినటువంటి వాగ్గానాలు, చేసిన ప్రమాణాలు, నీ బాధ్యతలు, నిర్వ్యర్తించక ముందు గనుక బ్రహ్మానుభూతికోసం ప్రయత్నం చేశావో, పాణైపోతావు!! అన్నారు’.

చెప్పమనండి ఈ స్వాములవార్లని ఒక్కరిని వేదిక మీదకొచ్చి ఆ మాట! ఈ గీతోపన్యసాలు, వేదాంతోపన్యసాలు, ఈ చింతకాయ ఉపన్యసాలన్నీ చేపేటి వాళ్ళంతా ఉన్నారే, అనలు ధర్మశాస్త్రిమే తెలియదు వాళ్ళకి. ధర్మశాస్త్రంలో మొట్టమొదట ఏం చెప్పాడు? ఈ మాట చెప్పారు.

బుణానుబంధాలు హృదయపూర్వకంగా ఎవడైతే తీర్చడో, బాధ్యతలు ఎవడైతే తీర్చడో, వాడు చేసిన వాగ్గానాలు ఎవడైతే తీర్చడో, అప్పనీ అయిన తరువాత ఆధ్యాత్మికత తప్ప, ఈ లోపలంతా ఏమిటంటే, ఆ తరువాత ఆధ్యాత్మికత చేయాలనేటటువంటి బుద్ధి మిగలటం కోసం జాగ్రత్తపడాలి ఇప్పుడు. ఎట్లా? రేపు సంపాదించుకోలేకుండా, కాలు, చెయ్యి ఆడలేకుండా పోయిన తరువాత కాస్త తింటానికని saving చేస్తామో (కూడబెడతామో), అదేరీతిన, ఈ బాధ్యతలన్నీ నెరవేరగానే పరిపూర్ణంగా భగవంతుని ధ్యానం చేసుకొనే (శరణ పొందడం) బుద్ధి రావడం కోసం కావలసినంత జాగ్రత్త

మాత్రం పదుతుండాలి. ఈ లోపల అని మాత్రం తప్పక నిర్వహించి తీరాలి అని ఉంది. ఇలా కాకుండా ప్రయత్నం చేసేటటువంటివాడు పాడైపోతాడు అని చెప్పిఉంది. ఎందుకని అట్లా చెప్పాడంటే, ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షము ఈ క్రమంలో వరసగా పొందాల్సింది. ధర్మం నాకక్కడేదు, నాకు మొక్షం కావాలి అనే వాడికి అది రాదు. పునాదిలేకుండా నాకు మేడ కట్టమని అర్థం. అదుగు మేడంతా కట్టకుండా నాకు పైన 15నవ అంతస్తు కట్టమన్నాడని అర్థం. అట్లా వీలేకాదు. ఎవడైతే ధర్మాన్ని ఆచరించగలడో, ధర్మ బద్ధమైన అర్థాన్ని మాత్రమే ఎవడైతే సంపాదించగలడో, దాన్ని ధర్మబద్ధంగా మాత్రమే తన అవసరాలను తీర్చుకుంటూ ఉండగలడో, ఆ తన అవసరాలను తీర్చుకొనడంతోపాటూ, తన భాద్యతలను నిర్వహించగలడో, దానితోపాటు ఇంకా కాప్త దాన, ధర్మం, ప్రకృతాడి శ్రేయస్సుకై ఎవడైతే ఆలోచించగలడో, వాడు ఆధ్యాత్మికత గురించి ఆలోచించింది, ఏమన్నా పనికి పస్తంది. లేనిదంతా ఊరికే అటుతిరిగి, ఇటుతిరిగి వీణి ఎక్కడున్నాడో అక్కడికి దింపుతుంది. వైకుంఠపాలీ ఆటలాగ. తెలుగులో ‘పరమపద సోపాన పటము’ అని రాస్తారు, వైకుంఠపాలీ అని వ్యవహారం చేస్తాము. ఆ ఆటలో ఏం చేస్తాం? నిచ్చెన లుంటాయి, పాములుంటాయి. గవ్వలు వేస్తాము, నిచ్చెనలు ఎక్కుతుంది, పోతుంది, పోతుంటుంది. మళ్ళాపోయి పెద్ద పాము నోట్లోపడి బ్రున తిరిగి మళ్ళీ క్రిందికి వచ్చేస్తంటుంది.

మన పరిస్థితి అంతే అన్నమాట! ఈ ధర్మాన్నివడైతే ఉల్లంఘించి తపస్సు, ధ్యానాలంటాడో, ఏమీ వాడికి ఒరగదు. పెద్దపాము నోట్లో పడి, వాడు వెనక్కి తిరిగివచ్చి, మళ్ళీ మానవ జన్మ రావడం కూడా చాలా కష్టమై, మళ్ళీ ఇక్కడ నుండి పైకి వెళ్ళాలి. ధర్మం సక్రమంగా ఆచరించిన వాడికి మాత్రమే దుఃఖం ఎక్కువగా లేకుండా, మితంగా మాత్రమే నుఖి, దుఃఖాలుండేటటువంటి మానవ జన్మవస్తుంది. అదొచ్చాక వాడు ఏప్రయత్నమైనా చేయగలడు.

ఎవడు ఏ ధర్మాన్ని, ఏ భాగంలో ఉల్లంఘిస్తాడో, ఆ భాగంలో వాడికి వచ్చే జన్మలో పాడైపోతుంది. కర్కు దేనిని బట్టి పని చేస్తుంది అంటే, దీన్ని బట్టి పని చేస్తుంది. ఎవడు జీవితంలో ధర్మాన్ని, ఏ విషయంలో ఇప్పుడు తప్పుతున్నాడో, వచ్చే జన్మలో ఆ భాగం జీవితంలో నాశనమయిపోతుంది. పెద్ద కోటీశ్వరుడయినా సరే, ఆ కోటీశ్వరుడికి 5 పైసలు ఏమీ లెక్కలోనిది కాకపోవచ్చు, కానీ చీట్లపేకలో, ఒక పట్టు 5పైసల చొప్పున వాడు జూదమాడాడనుకోండి, మరుజన్మలో భుక్తికుండదు. వాడు వ్యాపారం మీద చెయ్యిబెడితే నిలవునా భస్తుమైపోతుంది. వాడు పొలాలు కొంటే అప్పుడే తెగుళ్ళు వస్తాయి, ఎక్కడాలేని తెగుళ్ళు వస్తాయి, ఎప్పుడూ రాని వరదలూ వస్తాయి. ఎప్పుడూ లేని కాటకాలు వస్తాయి, పాడైపోతుంది. వాడు అమ్మేక, అవతలివాడు బాగుపడతాడు,

వీడు వదిలేశాక, అప్పుడు బాగుపడతాయి. వీడేషైనా సరుకుకొంటే దానికి అప్పుడే రేట్లు పడిపోతాయి. వీడిక నావల్ల కాదు అని సరుకు అమ్మిన తరువాత రేట్లు బాగుపడతాయి. ఎందుకని? అంటే, ఉబ్బు దుర్యునియోగం చేశాడు గనుక, ఉబ్బు వచ్చి పొత్తెపోతుంది అయితే వాడికి కోట్లుండి, అయిదు పైసలే పెట్టాడు గదా? అంటే కుదరదు. మొఖం మీద ఊమ్మేస్తాను. నీ ముక్కుమీదే గదా ఊమ్మేసాను, నన్ను తిట్టబాకు అంటే కుదరదు. ఎవడి మొఖం మీదైనా తుపుక్కున ఊమ్మేశాము. అదిపోయి ముక్కుమీద పడింది, నీ ముక్కుమీద ఇంత భాగంలోనేకదయ్యా పడింది. నేను నిన్నేం చేశాను. ఏమైనా కొట్టానా, తన్నానా, చంపానా, కౌరికానా, కళ్ళులో కారం పోశానా? ఏమీ చేయలేదుగదా? ముక్కుమీద అంతమేరకు పడింది, అంతేనా? అంటే ఊరుకుంటాడా? అందుకని ఆ ధర్మం అట్టాంచీదన్నమాట. దెబ్బ అలా తగులుతుంది. అలాగే బాధ్యతలు ఎగేసిన వాళ్ళు. బాధ్యతలు ఎగేసిన వాడికి ఏమవుతుందంటే, ఎవరిపట్ల ఇప్పుడు వాడు బాధ్యతలు ఎగేస్తున్నాడో, అంటే వాటాలో విడిపించుకొని, తినేని, మోసం చేసేని మొత్తం కొట్టేశాడనుకోండి, మరుజన్మలో వాణి మంచినీళ్ళు తాగిస్తారు, సోదరులై. సుఖంగా బ్రతక నివ్వరు ఒకపట్టాన. మొక్కజొన్న కండిని కాల్చినట్లు కాలుస్తారు. ఇటుతిరిగితే అటు, అటుతిరిగితే ఇటు వాయించి పడేస్తారు. భార్యను భర్త, భర్తను భార్య వేధించారనుకోండి. కొన్ని

జన్మలపాటు అసలు సాంసారిక జీవితంలో సుఖం అనేది కుదరదు. ఒకటి సర్దుకునే లోపల ఇంకొక దెబ్బ తగులుతుంది. ఈ జన్మలో ఇది సర్దుకునేలోపల మరుజన్మలో ఇంకొకటి తగులుతుంటుంది. ఎందుకట్టా జరుగుతుంది? ఇలా జరగడం సమంజసనేనా? అనిపిస్తుంది మనకు. ఎందుకంటే ఇంత..... ఉండాలని పించదు. మరీ అంత తంతే ఎట్లా చెప్పు అనిపిస్తుందన్న మాట. అంటే అంత తన్నరులే అంటే, కాస్త చేయుచ్చు, ఓర్చుకోవచ్చునన్నమాట మన ఉద్దేశ్యం, అని అనిపిస్తుందే తప్ప చేయుకుండా ఎట్లా ఉండామా అనిపించదు. అందుకని ఓయబ్బా! ఇంతటి కష్టం ఎందుకొచ్చిందీ అంటే దానికి కారణం ఉంది.

మన శరీరంలో ఉండే ప్రతి జీవకణం దగ్గరనుండి ప్రతి ధాతువు దగ్గరనుండి మన అబ్బ పొత్తు కాదు. భగవంతుడు మనకిచ్చినది. బ్యాంకులో క్యాషియర్గా పనిచేస్తుండే ఉప్పుడు ఒక్క 10 రూపాయలు తగ్గితే ఒప్పుకుంటారా? సాయంత్రం వచ్చేటప్పుడు లెక్క అప్పచెప్పటానికి, బ్యాంకులో క్యాషియర్గా పనిచేస్తుంటే, బ్యాంక్ పని అయిపోయాక ఇంటికి బయలుదేరి వచ్చేటప్పుడు ఈ రోజు క్యాష్ ఇంత ఉందండి అని ఆప్పచేప్పేటప్పుడు 10 రూపాయలు తగ్గితే ఒప్పుకోరు. అది 10 రూపాయలా, 5 రూపాయలా, 100 రూపాయలా అనేది ప్రశ్నకాదు. ప్రభుత్వం, ప్రజలూ వాణి నమ్మి వాడి చేతిలో

పెట్టినందుకు వాడంత అలక్ష్యంగా ఉంటాడా? ఇది అన్నిటి కంటే, దీనిలో శరీరంలో ఉండేటటు వంటిది కానీ, మన మనసులో ఉండేటటువంటిది కానీ, దానితో సమానమైనటు వంటిది. ఈస్ట్రాష్ట్రోలో, ఈ ప్రకృతిలో ఏదీ మనం చేయగలిగిందేమీ లేదు. ఆస్తి పొస్తులు యావత్తూ కోట్లు, కోట్లు మన కున్నదనుకోండి. ఈ కోట్లు ఆస్తింతా కలసి మనశరీరంలో ఒక్క జీవధాతువును తయారు చేయలేవు. ఒక రక్తకణాన్ని తయారు చేయలేవు. కొన్ని కోట్లు, మిలియన్లు మిలియన్లు డాలర్లు పెట్టి, సైంటిష్టులంతా కలసి పెద్ద పెద్ద ల్యాబరేటరీలు పెడితే ఒక్క రక్త కణాన్ని సృష్టించలేదు ఇప్పటి వరకూ!! ఒక జీవకణాన్ని సృష్టించలేదు ఇంతవరకూ. ఇది అంత తేలిగ్గా ఉందా? అందుకని ఇంత విలువైంది, ఇంత పవిత్రమైనది నీ చేతికి అప్పచెపినప్పుడు, దీని పట్ల నువ్వు ఈ విధంగా ప్రవర్తించావు గనుక, దాని వల్ల అన్నమాట ఆత్మహాత్య అంత మహాపాపమని చెపింది. ఆత్మహాత్య పాపం అసలు ఎందుకు కావాలని? ఎవడో వాడు ఆత్మహాత్య చేసుకున్నాడు, వాడు ఎవడినన్నా చంపాడా? ఎవడి ఆస్తిన్నా కాజేశాడా? ఎవరి గురించైనా చెడ్డగా మాట్లాడాడా? ఇవేవీ చెయ్యకపోయినా వాడి ప్రాణాలేగా వాడు తీసుకున్నాడు, మరి అన్నింటికంటే ఫోరమైన పాపంగా ఎందుకు చెప్పారు? అంటే ఏం చెప్పారంటే, నీ శరీరం మీద నీకు హక్కుంలేదు, నీ తాత పొత్తూ కాదు, నీ యబ్బ పొత్తు (అంతకుముందే) కాదు అన్నారు. వచ్చింది సింపుల్గా.

అందుకని వచ్చినట్లు బాధ్యతగా నిర్విర్తించుకోవల్సిందే అన్నారు. దానియొక్క విలువను బట్టి. నీకు అప్పచెప్పుబడ్డ వస్తువు ఇంత విలువైనది, దాన్ని అంత విలువైనదిగా నువ్వు వాడుకోవలనే ఉంది. ఇంకొక రకంగా దానిని ఏవిధమైనటు వంటి మార్పు చేయటానికి రాయతీ లేదు. అందువల్ల ఆత్మహాత్య మహాపాపం.

మన శరీరంలో ఉండేటటువంటి ఒక్కొక్క జక్కి సామర్థ్యాలు, ఒక్కొక్క దేవతలకి సంబంధించినటువంటిది. మన కళ్ళు చూస్తున్నాయి. మన చెవులు వింటున్నాయి. ఇవన్ని కూడా ఒక్కొక్క దేవతా సామర్థ్యం మన చెవులలో పని చేస్తుండటం మూలాన అని వినగలుగుతాయి. ఒక్కొక్క దేవతా సామర్థ్యం మన కళ్ళలో పని చేస్తుండటం మూలాన మన కళ్ళు చూడగలుగుతాయి. ఇలా ముక్కొటి దేవతలు ఉంటా రన్నమాట. మన శరీరంలోనూ అన్నిటిలోనూ ఈ దేవతలు ఎక్కుడ ఉంటారంటే? ఒక పెద్ద గంగాళంలో సాంబారు కాచిన తరువాత ఎక్కుడ గరిభెడు సాంబారు తీసినా సరే అందులో పప్పు ఉంటుంది, అందులో చింతపండు ఉంటుంది, అందులో ఉప్పు ఉంటుంది, అందులో పసుపు ఉంటుంది, తిరగమాత ఉంటుంది, అందులో కారముంటుంది. ఎక్కుడన్నా తియ్. అలాగే సృష్టిలో ఏ ప్రాణినన్నా తీసుకున్నాసరే ఆ ప్రాణియొక్క శరీర భాగాలలో ముక్కొటి దేవతలూ ఉంటారు. అట్లాగే

ఇందులోనూ (మన శరీరంలో) ఉంటారు. ఆ ముక్కొటి దేవతలూ కలిసి పనిచేస్తుండడం వలన ఈ శరీరం నిలచి ఉంటుంది. ఒకప్పుడు నేను కూడా చాలా పెద్ద నాస్తికుడను. చాలా తెలివైనవాళ్ళి అనుకుంటుండే వాళ్ళి ఆ రోజుల్లో. అట్లా అనుకోవడమే కాదంటానికి బుజువు. మొట్టమొదటి బుజువు. ఆ రోజుల్లో అదేమిటి, ఇదేమిటి అని అడిగేవాళ్ళి. కానీ ఇప్పుడు కాస్త, కాస్త తెలుస్తాంది. అట్లా కాదని, ఇవన్నీ, ఇంత బాధ్యతగల ఏషయం మనకు అప్పచెప్పబడ్డది కనుక, దేనిపట్ల ఏవిధమైన చెడుగా ప్రపాఠించరాదు. ఆత్మహాత్య చేసుకోటానికి పయత్మించి నపుడు ఇంతమంది దేవతలనూ హతమార్చి నట్టవుతుంది. ఇంతమంది దేవతలనూ హింసపెట్టినా గానీ వాడిలో ఉన్న ఇంతమంది దేవతలనూ హింసపెట్టినట్టవుతుంది. అందుకని ఆ గుణం మనిషిలోనుండి తొలగనిదే వాడికి భగవంతుడు కనిపించడమనేది లేదు. వాళ్ళి కావాలంటే ఒంటికాలు మీద నుంచోమనండి. వీడు ఒంటికాలుమీద నుంచుంటే ఆయనకేమి? ఓపికుండి నుంచున్నాడు. నుంచో నిమ్మంటాడు. లేదంటే అడగండి నేను మీ ఆశీసు ముందు ఒంటికాలు మీద నుంచుంటానిట్లా, నాకు ఉద్యోగం ఇస్తావా లేదా? అంటే, కానేపయిన తరువాత కాలు విరిగిపోయి నువ్వు క్రింద పడిపోతావు ఇయ్యును అంటారు. నీకు క్యాలిఫికేషన్ ఉంటే రా, క్యాలిఫికేషన్ లేకుండా ఒంటికాలు మీద నుంచుంటే నేనెట్లు ఇస్తా?

నుంచుంటుంది. దానికిచ్చదా? అలాయేం కుదరదు. నీకు క్యాలిఫికేషన్ ఉంటే ఇస్తాము. పని చేయడం చేత్తెతే ఇస్తాం. పనిచేయడం చేతకాక, క్యాలిఫికేషన్ లేక నువ్వు ఒంటికాలుపై నుంచుంటే ఎట్లా ఇస్తాం? వెద్దవ ఉద్యోగమే గదా! సాటి మనిషి సాటి మనిషికి ఇయ్యడే. బ్రహ్మ సాక్షాత్కారం ఇస్తాడా? వీడికేమి పనిలే! నువ్వు అర్థత పొందు. నువ్వు హాయిగా బాసిపెట్లు వేసుకొని కూర్చో నీకిస్తాం. హాయిగా పడుకో నీకిస్తాం. నీకు శక్తి, సామర్థ్యాలు ఉన్నాయి. నువ్వు చెయ్యవలసినవన్నీ చేశావు. ఆలోచించ వలసినవన్నీ ఆలోచించావు. ఆచరించవలసిన ధర్మమంతా ఆచరించావు. నువ్వు పడుకుంటే మాకేం, నువ్వు కూర్చోంటే మాకేం, నువ్వు స్నానం చేస్తే ఏం, చెయ్యకపోతే మాకేం?

ఇదికూడా అంతే, అర్థమయిందా? ఏది ఆధ్యాత్మికతకు ముఖ్యమో, అవి అప్రధానంగా తలచబడుతున్నాయి. ఏవి అప్రధానమో అవి ప్రధానంగా తలచబడుతున్నాయి. ఇప్పుడు ఆధ్యాత్మికతలో జరిగేదంతా పెద్ద పొరపాటు. మనలో ముక్కొటి దేవతలూ కలసి పనిచేస్తున్నారన్నమాట. దానివల్ల జరుగుతున్నాయి ఇందులో ప్రతి ఒక్కటి. లేకపోతే మన గుండె ఆగిపోయే రోజు ఉండే, మనందరం కలసి ఉట్లు వేసుకొని వాడి గుండె ఇంకొక నిమిషంసేపు నడవాలంటే నడవదు. అందరం కలసి ఉట్లు వేసుకొని వాడిప్పుడు చావాలి అంటే చావడు.

అంతదాకా ఎందుకు, మనకే విసుగుపుట్టి ఇంతకంటే చచ్చినా మేలే అనుకుంటే చావము. ఇంకా పదిమందిని చంపాద్ధా, అప్పుడే పోతే ఎట్లా! సరే బ్రతికుండంగనే పదిమందిని, ఇంతకన్నా చచ్చినా మేలే అనిపించద్దా? అప్పటికిగదా మన జన్మ సార్థకం. అందుకని విరక్తి కలిగి వాడు చస్తే బాగుండును అంటే చావడు. చచ్చేరోజున బ్రతుకుతాను మొర్లో అంటే బ్రతకరు. అంతా మన చేతుల్లోనే ఉంది, అంతా మనం చేస్తాం అనుకుండే రోజుల్లో, నేను వేసే ప్రశ్నలకి ఎవరి దగ్గరా సమాధానాలుండేవి కావు. కానీ నేను ఆస్తికుడైన తరువాత, భగవంతుడు ఉన్నాడు అని నమ్మాక నా దగ్గర బ్రహ్మండమైన ప్రశ్న తయారపుతుంది. అంతా నీచేతుల్లోనే ఉందంటున్నావు కదా? ఒక్క నిమిషం, ఒక చిన్న పరీక్ష పెడతాను, ఉందో లేదో తేల్చుకో. ఏమిటది?

గడియారం చూడు, సెకండ్ ముల్లు ఉండే గడియారం తీసుకో, ఆ గడియారం చూస్తూ ఇంకాక ఆలోచన లేకుండ ఆ క్షణాలు చూపించే ముల్లు మాత్రమే చూడు. ఎంతసేపు చూడ గలుగుతావో చూడు. చూడలేదు. అది నీలపదు. ఇంక బ్రహ్మనెక్కడ చూస్తాడు, భగవంతుణ్ణెక్కడ చూస్తాడు? ఈ వాచీకేసి చూస్తుంటే మన డైలు ఇట్లా ఉందికానీ, వాడి డైలు గుండ్రంగా ఉంది అంటుంది, మనస్సు ఆలోచన. వాచీకేసి చూస్తే, ఇది గుండ్రంగా ఉంది, ఇదివరకటిది నాలుగు పలకలుగా

ఉంది అంటుంది. ఎహా! ఊరుకో, నిన్న అది ఎవరు మాట్లాడమన్నారు, ఊరికే చూడు అన్నాడనుకోండి. ఇందులో ముల్లు ఇట్లా ఉంది, అందులో ముల్లు అట్లా ఉంది. చచ్చినా మనం చెప్పిన మాట వినదంతే. మనం చెప్పినకొఢ్చి అది గోడవ చేస్తుంది. అది ఎంత అల్లరి పిల్లాడిలాంటిదంటే తుంటరి పిల్లాడు ఏమి చేశాడు? టీచరుగారు లోపలికిరాగానే, సైలెన్స్, సైలెన్స్ అని గోడలు ఎగిరిపోయేటట్లు అరుస్తున్నాడు. వాడేమో సైలెన్స్ అని అందరితో చెబుతున్నట్లు నటిస్తున్నాడు, వాడు మాత్రం విపరీతంగా అరుస్తున్నాడు. ఆ అరవడానికి ఇదొక సాకన్న మాట. ఇంతే మనంకూడా! ఇంత మాత్రం ఎదురుగా వుండే గడియారంకేసి చూసే ఆ రెండు క్షణాలపాటు మనస్సును నువ్వు చెప్పినట్లు చేయలేకుండా ఉన్నావే, నిన్నేమో మేడమీంచి దూకమన్నా, 48 రోజులు ఉపవాశం చేయమన్నా, సముద్రం అడుక్కి వెళ్ళమని చెప్పులా, హిమాలయా పర్యాతాల పైకెక్కుమని చెప్పులా, రెండు రోజులపాటు మంచినీళ్ళు తాగకుండా ఉండమని చెప్పులా. 100 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టమని నిన్నడగలా. ఇది పరీక్ష పెడితే, మహామనోబలం గలిగిన చాలా గట్టివాళ్ళనుకున్నావే, వాళ్ళు రెండు నిమిషాలు చూడగలిగారు, ఎన్నోరోజుల అభ్యాసంచేత. వాడే రెండోసారి ప్రయత్నం చేస్తే రెండు నిమిషాలు కూడా పూర్తిగా చూడలేకపోయాడు. ఒకటిన్నర నిమిషం దాటి చూడలేక పోయాడు. మూడవసారి ప్రయత్నం

చేస్తే, నిమిషం కూడా చూడలేక పోయాడు. అంటే ఏమిటన్న మాట, ఈ చూడగల సామర్థ్యం కూడా నీదిగాదంటోందన్న మాట. కష్టపడి రెండు నిమిషాలు చూసి, అమ్మా! రెండు నిమిషాలు చూడగలిగాను అన్నావుగదా? చూడు ఈసారి తెలుస్తుంది నీ సంగతి అంటుంది. ఈసారి నిమిషంస్తురే చూడగలిగావు. ఈసారో నిమిషమే. ఇందాకా చూసింది నువ్వే అయితే మరి ఇప్పుడిట్లా ఎందుకు చూశావ్? కాబట్టి అది నీ అత్రణ కాదన్నమాట. నీ కేరాఫ్ కాదు. మనస్సులో ఆ దేవతా శక్తులున్నాయి. శరీరంలో ఆ దేవతా శక్తులున్నాయి. ఇన్ని కలసి సమిష్టిగా, చక్కగా పనిచేస్తుండడం చేతనే బయట విశ్వం అయినా పని చేస్తుంది, మన శరీరంలో ప్రాణశక్తులూ పని చేస్తాయి, మనస్సులో సామర్థ్యాలూ పని చేస్తాయి. వాటన్నింటితో ప్రశాంతంగా, హాయిగా, సంతోషంగా ఉండడం ఎవడైతే నేర్చుకుంటాడో, వాడికి మాత్రమే పరమార్థం చేతనపుతుంది. ఏటన్నింటినీ ఒక తాటిమీద నడిపించాలన్న మాట. ఇందులో తమాషా ఏమంటే మనలో ఎన్ని శక్తులున్నాయో, ఇవే శక్తులు ప్రక్కవాడిలో కూడా ఉంటాయి. అందుకని మనం చేసే పని వాడికి ఇబ్బందిగా ఉండగానే వాడు గొడవ చేయడం మొదలుపెడతాడు. అసలు మీరు పెట్టుకున్న లక్ష్యం గురించి వాడు ఆలోచించనియ్యాడు. మీరు ధ్యానానికి కూర్చువాలి, మీ అదృష్టం బాగుండి, మీ ఇంట్లోనూ, మీ ప్రక్కవారింట్లోనూ అందరూ ఊరికి వెళ్ళారు. వాళ్ళింట్లో

ఒక్కడే మిగిలాడు. మీ ఇంట్లో ఒక్కడే మిగిలారు. అమ్మా! ఇంతకాలానికి నాకు ధ్యానం చేసుకొనేందుకు, పరమార్థం చేసుకొనేందుకు time వచ్చిందబ్బా! ఇక చేస్తా పట్టు అనుకున్నాడు. ఆ! అంత తేలికయింది ఏమీ లేదు. ఏడు తలుపేసుకొని కూర్చున్నాక, టక్ టక్ టక్ అని ప్రక్క వాడు తలుపుకొడతాడు. ఏమిటండి అంటే, తాళం చెవులు ఇచ్చి వెళ్ళారా? అంటాడు. ఇచ్చేళ్ళారయ్యా బాబూ. ఆ తాళం చెవులు తీసుకెళతాడు. అయిన తరువాత మళ్ళా కూర్చుని మళ్ళా ధ్యానం చేసుకునే సమయానికి మళ్ళా టక్ టక్ అని కొడతాడు. ఎప్పుడొస్తామన్నారు మావాళ్ళు. ఏమైనా చెప్పమన్నారా? మీతో. ఇంకా సేపయ్యాక మళ్ళా కొడతాడు. ఏమండోయ్ మీ ఇంట్లో మంచినీళ్ళు కానీ, మజ్జిగకానీ ఏమైనా లేకపోతే అడగండి. అనవసరంగా దండగ ఎందుకు తీసుకొండి. ఇంతే! ఇక చచ్చినా, మజ్జిగ గురించి, పెరుగు గురించి, పెరుగు వడల గురించి ఆలోచిస్తూంటుంది బుర్ర. వీళ్ళి మాత్రం కూర్చునియ్యాదు. వీళ్ళిట్లాగే ఆడిస్తుంటుంది. అందుకని వాడు గూడా అట్లా కూర్చునేవాడు, అట్లాటి అభ్యాసం కలిగిన వాడూ అయితేనే వీడికి కూడా రక్కి కడుతుంది. అందుకని మనిషికి రెండు ధర్మాలున్నాయి. తాను నేర్చుకుంటూ ఒక్కొక్క అడుగు ముందుకేసుకుంటూ, సాధ్యమైనంత వరకూ ప్రక్కవాడికి అది చెప్పి వాడుకూడా ఒక్కొక్క అడుగు వేసుకుంటూ ఉండలా చెప్పుకుంటూ పోవాలి. ఇంతకంటే మార్గం లేదు.

మనం నాలుగు లెక్కలిచ్చి, పదిమందికి ట్యూషన్లు పెట్టి, నెడుతూ ఉంటే లెక్కలు బోరుకొడుతుంటాయి. ఎవడో గొప్ప గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు ఉంటాడు. అంతర్జాతీయమైన ప్రతిభ కలవాడు. శ్రీనివాస రామానుజన్లాంటివాడు. నువ్వు చచ్చిపోతావురా ముండాకొడకా, నీకు జబ్బురా, నీకు రోగం అన్నా సరే, చచ్చినా చస్తాను కానీ ఊరుకోను అని చెప్పి రుక్కేషన్లు వేస్తానే వుంటాడు వాడు. మరి నీకు అంత బోరెందుకు కొడుతుంది? లెక్క చెయ్యనియ్యకపోతే అంతకంటే బోరుకొడుతుంది వాడికి. కాబట్టి లెక్కలే కనుక బోకైతే మరి వాడికట్టా, నాకిట్టా ఎందుకుంది? నా దగ్గరే ఉంది దోషం. మనందరికీ ఆరోగ్యంగా ఉండేవాళ్ళకి తియ్యగా ఉండే వస్తువు వాడికి చేదుగా ఉందంటే అర్థం ఏమిటి? వాడికి రోగం పచ్చిందని అర్థం. అట్టాగే తెలుసుకొనడం అనేది ఎలా తెలుసుకోవాలో అనేది తెలిస్తే గనుక మనిషికి, తెలుసుకున్న కొద్ది ఆనందమేకానీ, తెలుసుకున్నకొద్ది సంతోషమే కానీ ఇక చాలు అనేది ఎక్కుడా ఉండరు. ఇక చాలు అంటే అజీర్చి పుట్టింది అని అర్థం. ఇది తెలుసుకుని ఏం చేయాలి? అంటే అనలు ఏదో ఒకటి చేయాలని అనుకున్నాడంటే ముందు అంతకంటే భ్రమలో పడ్డాడు. ఏం చేయాలి జీవితంలో? ఏమి లేదు బ్రతకడం నేర్చుకుంటే చాలు. ఆధ్యాత్మిక జీవితం అంతా ఏమిటీ? బ్రతకడమెట్టాగో నేర్చుకోవడం. అంటే బ్రతికేది దేనికోసం అంటే సుఖాన్ని, శాంతినీ ఆశించాము గనుక, శరీరం

ఉన్నంతకాలం సుఖశాంతులతో ఉంటుంది. రాలిపోయిననాడు, సుఖ శాంతులతో రాలిపోతుంది. ఆ తరువాత మళ్ళీ జన్మ కొచ్చెందుకు బుణానుబంధాలు కానీ, రాగద్వేషాలు కానీ, మనసులో కాపీనాలు కానీ, ఏమీ లేవు. జాగ్రత్తగా వినండి. ఆధ్యాత్మికతని మనం మామూలుగా మాట్లాడుకునే భాషలో చెబితే ఇదే. ఇదే సంస్కృత పదజాలంతో చెబితే అబ్బా! బ్రహ్మండంగా వేదాంతోపన్యాసం చెప్పాడు భరద్వాజ గారు అనుకుంటారు. నేను సంస్కృత పదాలు వాడతేదు కాబట్టి, ఇట్లాంటి దౌర్ఘాగ్యపు కబుర్లన్నీ చెప్పిపోతుంటాడు సత్కంగంలో అని అనిపిస్తుంది. సంస్కృత పదాలనే వాడటంలేదు తప్పి, నే చెప్పే ప్రతి ఒక్కమాటకీ వేదంలో వాక్కున్నది. నే చెప్పే ప్రతి ఒక్కటికీ సంస్కృతంలో వాక్కున్నది. ధర్మ శాస్త్రంలో వాక్కున్నది, భగవద్గీతలో వాక్కున్నది.

‘యోగ: కర్మసుకొశలం’ కుశలత, ఏ పని చేసినా కానీ ఆ పని చేయటంలో ఉండే కుశలతే యోగం.

‘సమత్వం యోగముచ్యతే’ శీతోష్ణాలయందు, సుఖ దుఖాల యందూ ఎవడు సమానంగా ఉండగలడో, అది యోగం అంటారు. ఆ సమానత్వాన్ని ఎంత సునాయాసంగా చెప్పుకుంటూ పోతున్నాడో చూడండి. కానీ ఇవన్నీ

కుదరాలంటే, ఇప్పటిదాకా నే చెప్పినది. ధర్మశాస్త్రంలో ఉంటుంది ఆ శ్లోకం. ‘మన బుణానుబంధాలు, మన బాధ్యతలు, మనమిచ్చిన వాగ్మానాలు, ఇవనీను నువ్వు కూలంకుంగా నెరవేర్చాలి. ఆ నెరవేర్చేటప్పుడు లోపల ప్రేమ ఉండాలి. ప్రేమకు మమకారానికి తేడా ఉంది. మమకారం ఏం చేస్తుందంటే ఎవడిమీద మమకారం ఉందో వాళ్ళకోసం అధర్మం చేయడానికి ఒప్పుకుంటుంది. ద్రోణుడూ, భీష్ముడూ వీళ్ళంతా ఉన్నారు. ద్రోణాచార్యుడికి ధర్మం తెలుసు, భీష్ముడికి తెలుసు. కౌరవులతో ఎందుకు పోయారు. అది మంచిగా పోయారా, చెడ్డగా పోయారా, అది తరువాత సంగతి. కౌరవులతోపాటు వాళ్ళాపోయారు. ఊరగాయలు పెదుతున్నారు. ఆ ఊర గాయలకు కొట్టిన మామిడికాయలతో పాటు వాళ్లనూ కొట్టిపారేశారు. ఎందుకని? వీటి దగ్గరకొచ్చేటప్పటికి తనకి ఎక్కువ తెలుసునన్న పరిస్థితికి వస్తారు. తనకు తెలిసినదాన్ని వదులుకోలేకపోతారు. అంతకంటే పెద్దది చెప్పినా ఒప్పు కోలేకపోతారు. కృష్ణుడున్నాడే? కృష్ణుడు ఎటు ప్రక్క ఉంటే అదే ధర్మం అనే జ్ఞానం ఉండొద్దూ. కృష్ణుడు సాక్షాత్తూ పరమాత్మ స్వయంపం అని తెలిసిన కొద్దిమందిలో భీష్ముడు ఒకడు. కాబట్టే కృష్ణుడి స్వాతి చేసుకొని, కృష్ణసాక్షాత్కారం పొందిన తరువాతగానీ శరీరం వదలలా! అంత తెలిసిన వాడు, కృష్ణుడు ఎటుప్రక్కనున్నాడో అటుప్రక్క ధర్మం ఉండదూ? అనులు

మళ్ళీ అలోచించచూ? నేను కౌరవుల ప్రక్క ఉండొచా ఉండకూడదా అని. ఆహ! నేను వాళ్ల ఉప్పు తిన్నాను కాబట్టి కౌరవుల ప్రక్క ఉండవలసిందే అని. ఆ! అయితే వాళ్లు ఉప్పే తిను అన్నాడు. చాలా ధర్మాత్మకుడు ఒకాయన ఉన్నాడు. అయన ధర్మాత్మకుడే, మీకూ తెలుసు, నాకూ తెలుసు ఆ సంగతి. కానీ బందిపోటు దొంగలొచ్చి వాళ్ళింట్లో దాక్కునుంటే చెప్పట్లా. వాళ్ళేమో మన తలకాయలు పగలకొట్టి మనింట్లో ఉబ్బులు తీసుకుపోతున్నారు. మనం ఏం చేస్తాం ఆయన్ని. రెండు సార్లు చెబుతాం, మూడుసార్లు చెబుతాం. నాలుగవసారి అయన తలకాయ మనం పగలుకొడతాం. ఎందుకంటే ఆయన బాగుంటం మూలాన మనం అంతా చెడుతున్నాం. పుట్టలో పాముంటే ఏం చేస్తున్నాం అంటే, పుట్టను పగలగొడుతున్నాం. పాము దొరక్కుపోతే పుట్టేం చేసింది నిన్ను? అట్లా ఏం కాదే! లోపల పాము దొరక్కుండా చేస్తాంది కాబట్టి ముందు పుట్టనుకొడితే కాని పాముదొరకదు. బాదం ఒప్పుకేం చేస్తున్నాం. లోపలి ఒప్పు తింటున్నావు, అదే మర్మాదగా బయటకు రమ్మను, పగలగొట్టకుండా ఒప్పును తీసుకుంటాం. ఎందుకు పగలగొడతాం. ఎవరు పడతాడా శ్రమ. అట్లా ఏం కుదరదు. అది పాముంటూ అయ్యాకా, కరిస్తే చంపేటటువంటి గుణం దానికున్నాకా, అదిపోయి గనుక దాక్కుంటే, ఆ పుట్ట గనుక దానికి రక్కణ ఇస్తే ఆ పాముతోపాటు ఆ పుట్టకూడా పోవలసిందే. అందుకనే కౌరవుల సేనలో ఎప్పుడైతే చేరారో,

కొరవులతో పాటు వాళ్ళు కూడా పోవలసిందే. ఆయనకు ధర్మాలన్నీ తెలియవా, ధర్మాలు తెలుసు. కృష్ణుడు పరమాత్మ అని తెలియదా? తెలుసు. మరి పొయ్యాడుగా? పోయ్యాడు. ఎందుకని? అన్నింటికంటే పెద్దది కృష్ణుడు పరమాత్మ అని తెలిసాకా, ఆయనేం చెబితే అదే ప్రమాణం అనుకోవడం చేతకాకపోవడం వల్ల. అంతకంటే ఉప్పు తినాన్నసనే ధర్మం మనకు తెలిసిన ఈ ధర్మం ఎక్కువయినది అనుకోవడంవల్ల పోయాడు. ఇంతా వాళ్ళంతా కలిసి చేసింది ఏమిటే? వాడు సుఖంగా ఉండక, ఇంకొకర్ని సుఖంగా ఉండ నివ్వనటువంటి దుర్యోధనుని ప్రక్కకు చేరారంతే. దుర్యోధనునికి, కొరవులకీ ఉన్న గుణమేంటి, వాళ్ళు సుఖంగా చావలేదు. ఇంకొకళ్ళని సుఖంగా ఉండనియ్యాలేరు. పాండవులు వాళ్ళజోలికి ఎప్పుడు వెళ్ళారు పాపం. వీళ్ళ మానానేదో వీళ్ళు బ్రతికారు. వాళ్ళకేదో చేతయింది వాళ్ళు చేసుకున్నారు. వాళ్ళింట్లో పెళ్ళి చేసుకున్నారు. ఉత్సవం చేసుకున్నారు. ఓ పదివేలమందికి అన్నం పెట్టుకున్నారు. వీడికి కడుపుబ్బందుకు? కౌరా! వాడు పదివేలమందికి పెడతాడా? నాకు రెండతస్తుల మేడఉంటే వాడు ఐదు అంతస్తుల మేడకట్టుకుంటాడా? ఇంతే వాళ్ళకొచ్చింది. అలాంటివాళ్ళు ప్రక్కన చేరారు.

అంటే ఏమిటన్నమాట, అందరితోనూ ధర్మంగా ఉంటూ అందరితోనూ ప్రేమగా ఉంటే, అప్పుడది ప్రేమ అవుతుంది.

భీష్మదిలాగా, వాళ్ళలాగా వీళ్ళలాగా, వాడికి ధర్మం తెలిసుండి కూడా, అధర్మం వైపు నిలబడ్డానికి వాడికి కారణమైతే, పోతే పోతాం, వాడులేకుండా మనమెలా బ్రతుకుతాం, వాణి మాత్రం నేను వదిలిపెట్టును. నా స్నేహితుడు వాడు. వాడిది తప్పే కావచ్చు, వాడికి నువ్వు శిక్ష వేసినప్పుడు, నాకు వాడిమీద ఎంత ప్రేమ ఉందంటే వాడితోపాటు నేను కూడా జైలుకి వెళతానుకానీ వాణి వదులుకోను. అంటే నువ్వు జైలుకెళ్ళు. ఇవతల మాత్రం నీకు స్థానం లేదు. కురదదు. ఆ ఉదాహరణలోనే, ఈ ధర్మ శాస్త్రాంలో చెప్పిన శ్లోకంలోనే, ఇప్పుడు నేను చెప్పిన ఆధ్యాత్మిక సూత్రాలోనూ, వీటన్నింటిలోనూ ఉన్నది ఏమిటంటే ‘మానవుడు అన్ని జీవులపట్ల తాను ఎట్లా వ్యవహారించుకోవాలో ఆ రకంగా వ్యవహారించుకోవాలి’.

ఎట్లా వ్యవహారించుకోవాలి? అంటే, ఇతరులు నీ పట్ల ఎట్లా వ్యవహారించు కోవాలనుకుంటావో అట్లా వ్యవహారించు కోవాలి. మనం బజారు కెళ్ళాం. మనకు ఇదివరకూ ఎప్పుడూ అనుభవం లేని వస్తువు కొనుక్కోవాలసి వచ్చింది. అట్లాంటి వస్తువు కొనలేదు. అట్లాంటి వస్తువు కొనుక్కోవలసి వచ్చి మనం బజారుకు వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. ఆ రోజు కొనే తీరాలి. షాపులు మూసి వేస్తున్నారు. తెలిసినవాళ్ళని పిలుచుకొచ్చి కొనేందుకు సమయం లేదు. నీకు దీని సంగతేమీ తెలియదని వాడు అర్థం చేసేసుకున్నాడు, ఆ షాపువాడు. దీని ఖరీదు

10 రూపాయలు. నువ్వు 100 రూపాయలు ఇయ్యగానే 10 రూపాయల విలువచేసే వస్తువు ఇచ్చాడనుకోండి. ఏం చేస్తారు? మీరు 100 రూపాయలు ఇచ్చారు ఆ వస్తువు కోసమని. వాడు 90 రూపాయలు ఇచ్చి, 10 రూపాయలు తీసుకోసుండాలి. వాడేం చేశాడు, 10 రూపాయలే చేసే వస్తు విచ్చాడు అంటే 90 రూపాయలు కొట్టేశాడు. అయితే మీకు తెలిసిందా లేదా అనేది కాదు, నీకు తెలియకుండా నిజంగా 90 రూపాయలే అనుకోసుండొద్దు. కానీ ద్రోహం, మోసం, ఎంత దగానో చూడండి. ఇదే జూదంలో జరిగింది, పాచికల అటలో. అక్కడ 10 రూపాయలన్నా ఉంది, ఇక్కడ అదిగూడాలేదు. కపటమైన పాచికలు వేసి రాజ్యం కొట్టేశారు. అందుకు చంపాల్చివచ్చింది వాళ్ళని. వాళ్ళు జూదం ఆడేటప్పుడు పాచికలు మాత్రం కపటంగా వేస్తారట, వీళ్ళు మాత్రం అజ్ఞాతవాసం, ధర్మం ప్రకారం ఇచ్చిన మాట ప్రకారం నిలబడాలట. ఎందుకు చంపాల్చివచ్చింది అంటే, ఇందువల్ల చంపాల్చివచ్చింది. వాడు జూదం ఆడేటప్పుడేమో కపటంగా వేయవచ్చు. కానీ ఆ తరువాత పెట్టిన ఫలితంలో వాళ్ళు ఉడిపోయి పాటించాల్చి వచ్చినప్పుడు ఆ ధర్మంలో తూచ్చాలి. తప్పకుండా పాటించాలన్నమాట. అజ్ఞాతవాసం రేపటితో అయిపోతుందంటే ఇవాళకి తెలిస్తే మళ్ళీ అన్నేళ్ళుండాలి. ఏం? అంత దారుణం అయిపోయిందన్నమాట అధర్మం. అందుకని మమకారం చేయిస్తుందా పని. జరిగినది ఇంత

అన్యాయమైతే, దుర్యోధనుని ప్రక్కన నుంచోడంలో భీష్ముడుకి ఎంత ధర్మం తెలిసినట్లు? జరిగింది ఎంత అన్యాయమో ఒకసారి ఆలోచించండి. అది ఆలోచించాక భీష్ముడికి ధర్మం తెలుసుకుంటారా? తాగితే రేపొద్దున్న చస్తామని తెలిసికూడా ఇవాళ త్రాగేవాడి లాంటివాళ్ళు వీళ్ళు. వాడికి తెలిసి కూడా లెక్కలేదు. తెలిసినా ఏం ఉపయోగం లేదు. తెలియని వాడితోనే సమానం. అందుకని మమకారంతో సంబంధం లేకుండా, తనకి ఎవరైనా ఏంచేస్తే బాగుంటుందో అదే తానందరికీ చేయగలగాలి. ఇతరులు తనకేం చేయాలను కుంటాడో అది తానితరులకు చేయగలగాలి. ఇతరులు తనకేం చేయకూడదను కుంటాడో అది తానెప్పుడూ ఇతరులకు చేయకూడదు. ఈ రకంగా ఉండగలిగితే, మనకేం అనిపిస్తుంది. మనకేదైనా విషయం తెలియకపోతే ప్రక్కవాడు చెప్పాలని పిస్తుంది. నేను 10 రూపాయలది, 100 రూపాయలనుకుని ఇస్తే ఆ వస్తువు ఇచ్చి నాకు 10 రూపాయలే ఇచ్చేటప్పుడు, ప్రక్కన ఎవరన్నా ఉండి, ఏమిటయ్య అది అన్యాయమూ. 10 రూపాయల వస్తువుకు 90 రూపాయలు తీసుకుంటావేమిటి? దాని విలువ 10 రూ లే కదా, అంటే, దీని విలువ ఇంతేనండి అని చెప్పాడనుకో, మనం నష్టపోకుండా వచ్చేవాళ్ళుండా? కాబట్టి ప్రక్కవాడు చెప్పాలనుకుంటాం. ఇట్లాగే జీవితంలో ఏ అంశంలో, ఏ భాగంలో మనం దెబ్బతినకుండా ఎప్పటి సలహా, అప్పుడు ఇచ్చేవాళ్ళు మన ప్రక్కనుండే ఎంత బాగుంటుంది?

మందు ఇస్తున్నాం, ఆ టాబ్లెట్కంటే, ఈ టాబ్లెట్ మంచిదండి. వస్తువు కొనుక్కుంటున్నాం, దీనికంటే ఆ వస్తువు మంచిదండి, ఇలా ప్రతీది మనకేదైతే తెలియదో అదంతా తెలిసి చెప్పేవాడున్నాడనుకోండి ఎంత సహాయం? అందుకని ఆ సహాయం నువ్వు చెయ్యటానికి ప్రిఫేర్ అవ్యాలి. ఇతరులందరూ కలసి నీకది చేస్తే మంచిదనుకున్నాపు గనుక, నీవు అది చేతనైనంత మందికి ఇతరులకు అది చేస్తూనే ఉండాలి. ఇది చేస్తే నాకేమి వస్తుంది? అని అడిగితే, నువ్వు ఉంటే ఏమి వస్తుంది గనుక దేశానికి? నువ్వు సంతోషంగా ఉండడంవల్ల దేశానికి ఒరిగేదేమిటి? కాబట్టి పో అంటే ఏం లాభం. ధర్మం యొక్క సారాంశం అంతా ఏమిటంటే తనకితరులు ఏమి చేయాలనుకుంటూ ఉంటాడో అది తానితరులకు చేయడం. ఇతరులు తనకి ఏది చేయకూడదను కుంటాడో అది తాను ఇతరులకు చేయకుండడం. ఈ రెండూ ఎప్పుడు సాధ్యమవుతాయంటే, మమకారం లేకుండా, ప్రేమ ఉన్నప్పుడు సాధ్యమవుతాయి. మమకారం ఉన్నచోట సాధ్యమవుతాయి కానీ కొంతమంది దగ్గరే సాధ్యమవుతుంది. నేను ఒక కోర్సు చదివాను. ఆకోర్సులో నేను షైకి రాలేక పోయాను. అప్పుడు మాబిడ్డను తీసుకపోయి అందులో పెట్టానే. అందులో ఏదో ఉండనుకొని దిగి నా జీవితం పాడయింది. మావాడు మాత్రం దాని జోలికి వెళ్ళకూడదంటాను. ఇదే జాగ్రత్తలో ప్రక్కవాడి సంగతి ఎందుకు అనం? ఇది మమకారం.

మన బిడ్డ విషయంలో జాగ్రత్త తీసుకుంటాం, అదే ఇతరుల బిడ్డ అయితే జాగ్రత్త తీసుకోము. నువ్వు 10 రూపాయల వస్తువుకి 100 రూపాయలు ఇవ్వచున్న. నువ్వు అది 90 రూపాయలే అనుకొని 10 రూపాయలు తిరిగి తెచ్చుకోవచున్న. నీకు తెలియనంత మాత్రాన అంతే తీసుకొని వాడు పంపించకూడదు. నువ్వు పొరపాటున వెళుతున్న వాడు ‘ఏమండోయ్ ఇంకా చిల్లర ఇస్తున్నానండి, 90 రూపాయలు కాదు దీని విలువ, 10 రూపాయలే, ఇంకా 90 రూపాయలు ఇస్తున్నాను, ఆగండి అని చెప్పాలి’ అని చెప్పి ఇయ్యాలి. అది గదా ధర్మం. ఎందుకని? నీకు తెలియని చోటుకి వెళ్ళి నువ్వు 100 రూపాయలు పెడితే వాడు 10 రూపాయల వస్తువుకి 90 రూపాయలు నీకు తెలియదు గదా అని చెప్పి వాడు తీసుకోవాలనా నీ ఉద్దేశ్యం? అది కాదు కాబట్టి నువ్వుకూడా ఇలా చెయ్యాలి. అందుకని మహాత్ముల చరిత్రలు చదువుకుంటే మాత్రమే తెలిసే విషయాలు కొన్ని ఉన్నాయి.

అజిమీర్ దగ్గర ముస్లిమ్సు అక్కడ పరిపాలిస్తుండే కాలంలో గొప్ప మహాత్ములుండేవారు. ఆయన దగ్గరకు యువరాజు వచ్చాడు. రాజకుమారుడు వచ్చి ఆయన మహిమంతా చూశాడు. కొన్ని వేలమంది వచ్చి (పేదవారు) లేదనకుండా భోం చేసి పోతుండేవారక్కడ. ఆ భోజనశాలలో, అది చూశాడు. చూసి ‘స్వామీ ఇంత మహాత్రరమయిన భగవత్

శీల జరుగుతోంది మీ ద్వారా, ఇంతమంది సంతోషపడుతున్నారు. కాబట్టి ఒక లక్ష దినార్లు మీకిచ్చేస్తాను' అంటే ఆయనన్నాడు, 'నీ వయస్సెంత?' నాకు పద్మాలుగు అన్నాడు. 'సువ్య పనికిరావు ఇవ్వడానికి. ఈ బుద్ధి సువ్య 21వ సంవత్సరం దాకా ఉంచుకో, అప్పుడు తీసుకురా తీసుకుంటా, లేకపోతే వదిలెయ్. జాగ్రత్తగా వినండి. మీరు ఆలోచించుకోగలిగినంత దూరం వస్తుంది నే చెప్పే ఉదాహరణ. ఒక్కొక్కజ్ఞ జీవితంలో ఒక్కొక్క సన్నివేశం చివరిదాకా వస్తుంది, అన్యయించుకొనేచోటికి జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకోండి. 14 ఏళ్ళ పిల్లవాడు వచ్చాడు, అయితే రాజకుమారుడు, వాడు ఏం చెబితే కాదు? నాయనా, నాయనా, మా మిత్రుడు వాడికి ఒక ఏనుగు ఇయ్య, అంటే ఇచ్చేస్తాడు. వాడికంత డబ్బు ఉంది, హోదా ఉంది, అధికారం ఉంది, బిడ్డమీద మమకారం ఉంది. వీరు ఏమన్నాడు. ఇంత మహాత్మరమయిన కార్యం జరుగుతోంది. ఇన్ని వేలమందికి మీరు భోజనాలు పెడుతున్నారు. ఇంత సేవ జరుగుతోంది కాబట్టి ఒక లక్ష దినార్లు మీకు నేను ఇచ్చేస్తాను అంటే ఆయనన్నాడు, నీ వయస్సెంత అన్నాడు. నాకు 14 ఉంటాయి అన్నాడు. 'అట్లా కాదు, నీకు మంచి ఉదారబుద్ధి ఉంది, చాలా సంతోషం. కానీ ఇదే బుద్ధిని 21 వ సంవత్సరం వరకూ ఉండాలని భగవంతుని ప్రార్థన చేసుకుంటూ ఉండు'. అప్పుడు ఉంటే, అప్పుడు తీసుకొచ్చి ఇయ్య, తీసుకుంటాను. ఇప్పుడు

నీకిచ్చే హక్కు లేదు పో! అన్నాడు. మా నాన్నని అడిగొచ్చి ఇస్తా అన్నాడు. అట్లా ఇవ్వాల్సింది కాదు, మీ నాన్న వచ్చి చూసినపుడు మీ నాన్నకు ఇవ్వాలనిపిస్తే ఆయన ఇస్తాడు. సూక్ష్మం చూడండి ఎలా ఉందో. అంతేకానీ మీ అబ్బాయిగారు వచ్చి లక్ష దినార్లు ఇస్తానన్నారు కాబట్టి లక్ష దినార్లు పంపించవలసింది, బిల్లు పంపించడం కాదు అక్కడ. అందులో ధర్మరాష్ట్రం ఏమిటి, వాడు స్వయంత్రుడు కాలే. వాడు స్వయంత్రుడు కానంతపరకూ దాన ధర్మాలకు వాడికి హక్కులేదు. వాడు ఇస్తే వాళ్ళనాయన సొత్తుగదా ఈయబోతాడు, అది ఇవ్వడమా, ఇయ్యకపోవడమా ఆలోచించుకోవలసింది వాళ్ళనాయన. అందులోంచి వాడు కావలసినంత తినచ్చు, కావలసినంత ఆనందించవచ్చు, అంతపరకే. అంతకుమించి వాడికి హక్కేం లేదు. వాడు చేసిన దానం వాళ్ళ నాయనకు ఇష్టం లేకపోతే పాపం క్రింద లెక్క వస్తుంది. అందుకనే బాబా అంటారు, నీకు ఇవ్వాలని పించకపోతే ఎవ్వరికీ ఏమీ ఇవ్వనపసరం లేదు. సూనె కోసం అడుక్కుంటానికి పోతే, వాళ్ళు లేదు లేదు పొమ్మంటే, నీళ్ళు పెట్టి దీపాలు వెలిగించిన తరువాత, అప్పుడు అంటాడు ఒరేయ్! నీకు ఇవ్వాలనిపించకపోతే మాత్రం ఏమీ ఇవ్వనక్కడేదురా, కానీ అబద్రం మాత్రం చెప్పార్దు, లేదని మాత్రం చెప్పార్దు. నాకు ఇవ్వబుద్ధి పుట్టలేదని చెప్పు, నేను ఇవ్వనని చెప్పు, బాగానే ఉంది, అది కూడా! లేదని చెప్పాల్సిన

అవసరం ఏమంది? అని అంత సూక్ష్మం కలిగినవన్నమాట. వాడికి (రాజకుమారుడికి) ఏ హక్కులేదు. అందుకని అన్నాడు నీకు 21 వ సంవత్సరం రానీ. ఎందుకంటే, ఆ కాలంలో 18, 20 దాటితే తప్ప వాడు స్వీతంత్రుడు అయినట్లుకాదు. అప్పుడు రేపు వాడికి పట్టాభిషేకం చేయబోతారు అని నిర్ణయం అయిన తరువాత వాడికి కొంత హక్కు వస్తుంది. అందులో వాడు దానం చేయవచ్చు మళ్ళా. అంత గిరి ఉండేరన్నమాట దాని వెనకాల. అంతేకానీ రాజకుమారుడు వచ్చారు. లక్ష దినార్థ ఇస్తానన్నాడు. కాబట్టి మనం అన్నదానం ఇంకా బ్రహ్మండంగా చేయచ్చు, పుచ్చుకుంటాలే అనిగాదు వారు చేసింది. ఏం చేయాలి పుచ్చుకొని? అందుకని ఇవి ఇచ్చే హక్కు నీకు లేదు. తీసుకెళ్ళిపో! ఆధ్యాత్మికతలో ఇవి అడుగడుగునా, అడుగడుగునా, ఇటువంటి అవకాశాలు వస్తాయి. అవతలవాణి నిలువునా ముంచెయ్య వచ్చన్నమాట. అంత బ్రహ్మండ మయిన అవకాశాలు వస్తాయి. అంటే మనల్ని మనం ముంచేసుకుంటామా, లేక తేల్చుకుంటామా అనేదే ఆ సంగతి.

హైదరాబాద్లో నేను వేకవర్ధనిలో పనిచేస్తుంటే నైజాం నవాబుగారి ముని మనవళ్ళలో ఒకడు నా దగ్గర చదువుకొనే వాడు, జరీద్ అహమ్మద్ అని. వాడోక పెద్ద అడ్వైకేట్ ఇప్పుడు. అడ్వైకేట్ మాత్రమే కాకుండా బోళ్ళన్ని టాక్సీలు అని రన్ చేస్తుంటాడు. వాడికున్న సొంత ఫులాలలో నెప్రాజువలాజికల్

పార్చు ఫులం, సగభాగం లేదు. అది మొత్తం స్టేట్ గవర్నమెంటు తీసుకుంది. తీసుకున్న తరువాత వాడికి కాంపెనీసేషన్ క్రింద రావలసింది, భయంకరంగా ఉంది. అంత పెద్ద మొత్తం. అతి చవక క్రింద లెక్కవేస్తేనే, వాడికి కాంపెనీసేషన్ క్రింద రావలసినది చాలా పెద్ద ఎమోంట్. ఒక పట్టాన ఇచ్చి చావదు ప్రభుత్వం. వాడేం చేశాడంటే నువ్వు సాయిబాబా, సాయిబాబా అంటున్నావు కదా, నాకు ఇన్నిచోట్ల, ఇన్నిన్ని ప్లాట్లు ఉన్నాయి. ఇందులో ఒక్క రెండు ప్లాట్లు మీద డబ్బుగానీ వస్తే ఈ మధ్యకాలంలో మెహరానీలకోసం చేసిన అప్పులన్నీ తీరిపోతాయి. కొన్ని కారణాలవల్ల అప్పు లయ్యాయి. ఆ రెండు ప్లాట్లు మీదన్నా కాంపెనీసేషన్గా వచ్చే డబ్బు వస్తే ఈ అప్పులన్నీ తీరి మళ్ళా మిగిలిన వాటిమీద వచ్చేదాకన్నా పరువుగా బ్రతకొచ్చు. ఆ సంగతి నేను బాబాతో చెబితే, వాడు రెండడిగితే, ఈయన మూడిటికి ఇప్పించారు. అప్పుడు వాడోచ్చి ఏమన్నాడంటే మనం రెండే అడిగాము బాబాను, ఆయన మూడిటికి ఇచ్చారు. ఓ! నా అవసరం కంటే చాలా ఎక్కువుంది. అందుకని ఒక పని చేద్దాం అన్నాడు. ఏంచేద్దాం? అన్నాను. ఒక లక్ష నీపేరు మీద పెడతాను అన్నాడు. అంటే చెప్పాను వద్దులే, నీ పేరుమీద ఉండనీ, ఎప్పుడన్నా నాకు కావాలంటే ఇద్దువుగానీ అన్నాను. ఆ! అట్లా ఎట్లా? నాపేరొకటి, నీ పేరొకటీనా అన్నాడు. నేను ఇంతకుముందు నీ వద్ద ఎంతో అప్పుకూడా చేశాను కాబట్టి

ఈ లక్ష తీసుకో అని అన్నాడు. నేను బాబాని శిరిడీలో అడిగి చెబుతాను అన్నాను. ఎప్పుడు అడుగుతావు అంటే ఇంచు మించు ఆరునెలలు time పట్టచు నేను శిరిడి వెళ్ళడానికి. కాబట్టి ఆరుమాసాల తరువాత రా చెబుతాను అన్నాను. అప్పటినుండి ఇప్పటిదాకా మళ్ళా కనిపించలా. అంటే ఏమిటన్నమాట? ఆ లక్షరూపాయల కోసం ఒక లక్ష జన్మలు మనల్ని తినేస్తాడు మళ్ళా తరువాత. ఇప్పుడు బాగానే ఉన్నాంగా, తీంటున్నాంగా రెండు పూట్లా. వాడు లక్ష ఇవ్వకపోయినా తీంటూనే ఉన్నాంగా? కొన్ని జన్మలపాటు భుక్కి, గిక్కి ఉండదు అన్నమాట. ఎందుకంటే వాడికి బుద్దిమారుతుంది మళ్ళా. ఎందుకిచ్చాంరా? అనుకుంటాడు తరువాత. అనుకున్న రోజున మనకీ వాడికి బుణానుబంధం తగులుకుంటుంది.

నేను మీ ఇంట్లో సంచి పెట్టుకుంటాను, నాలుగురోజులు మీ ఇంట్లో ఉంటాను అని వచ్చాడు. మూడవ రోజుకల్లా పోలీసులు వచ్చారు. వాడు ఒకరింట్లో బందిపోటు దొంగతనం చేసివచ్చాడు, వాడు మీ ఇంట్లో ఉన్నాడు. వాడితో మీకు ఏమైనా వాటా ఉందా? అని తీసుకెళ్ళారు వాడితోపాటు. ఇదెక్కుడ గొడవ, ఎవడు పడతాడిది? మనకి వద్దే వద్దు, మనింట్లో వాడు సంచి పెట్టావద్దు. అప్పుడు భగవంతుడు ఇచ్చే ఎరుక అది ఆ time కి ఉక్కున బ్రీలియంట్స్గా ఐడియా ఇస్టాడన్నమాట. ఒక ఆరుమాసాలు ఆగు అంటే, ఆరుమాసాల

తరువాత కనిపిస్తేగా వాడు. మొట్టమొదటటిసారిగా మొన్న ప్రాదరాబాదు పోయినపుడు నేను అబిడ్స్‌లో పాతపుస్తకాల పొపుల వద్ద రోడ్డు క్రాన్ చేస్తుంటే ఉక్కున మనిషి పట్టు కున్నాడన్నమాట. చూస్తే వీడు. ఓ! ఎలా ఉన్నావ్ అన్నాడు. బాగున్నాను, ఆ లక్షరూపాయలకి వడ్డి బాగా వస్తున్నదా? అన్నాను. తలవంచుకొని నవ్వి వెళ్ళపోయినాడు. ఎందుకు చెప్పుకొచ్చానంటే ఇది, స్వయంత్రుడు గనుక వాడు ఇచ్చే హక్కు ఉంది. వాడు (రాకుమారుడు) స్వయంత్రుడు కాదు కాబట్టి వాడికి ఇచ్చే హక్కు లేదు. వాడు ఇచ్చేసినా కూడా వాళ్ళనాన్నకి ఇష్టం లేకపోతే లాభం లేదు. రేపొద్దున వీడు ప్రయోజకుడైనాక వీడికి ఇవ్వాలన్న బుద్ది ఉంటుందన్న నమ్మకం ఏంటి? ఉండదు. ఉండకపోతే ఇవ్వకపోనీ. అందుకనే ఏమవుతుందంటే ఆధ్యాత్మిక మార్గంలోకి వచ్చాక అన్న పరీక్షలు ఉంటాయి. అగ్ని పరీక్షలు నడుస్తాయి. దానికి నిలబడకుండా అట్లా ఉంగాడో? ఆయనకి వీడికీ రాం రాం. ఆ ప్రపంచం వేరు, ఈ ప్రపంచం వేరు. రూట్లు మారిపోతాయి పూర్తిగా. అందుకని భగవదీతలో సత్యగుణము, దైవీసంపద అని ఏవైతే చెప్పారో, అందులో ఏముంది? సత్యముంది, ధర్మముంది, ప్రేమ ఉంది. ఇలాంటి గుణాలన్నీ అందులో ఉన్నాయి. శీతోష్ణాలయందు సమంగా ఉండడం, మానావ మానాలయందు సమంగా ఉండడం, తన పర బేధం లేకుండా సర్వ జీవుల శ్రేయస్తు కోరడం, ఇటువంటి గుణాలన్నీ కలసి

దైవిసంపద, సత్యగుణము అంటున్నాము. అటువంటివి అలవరచుకున్న వాడికి మాత్రమే ఆత్మజ్ఞానం సాధ్యము అని భగవద్గీత స్వప్తంగా చెబుతోంది. అని ఉన్నవాడి జీవితం ఎట్లా ఉంటుంది, అని లేని వాడి జీవితం ఎట్లా ఉంటుంది. ఈర్ష్య ఉండకూడదు, అసూయ ఉండకూడదు, ద్వేషం ఉండకూడదు, అందరియందు ప్రేమ ఉండాలి, సత్యముండాలి, నిర్భయ ముండాలి, ఇవన్ని ఉండాలి. సత్యగుణం, దైవిసంపద లక్షణాలు అని చెబుతున్నాడు, ఇవి ఉన్నవాడికి మాత్రమే ఆధ్యాత్మికత రక్తి కడుతుందన్నాడు. ఈ సత్యగుణం లేకుండా అన్ని నేనే పాముకుండాం అనే ఆశ ఉన్నవాడు ఇంద్రాది పదవులు పొంది, మనం ఎంత కష్టపడుతున్నామో వాడూ అంతే కష్టపడుతాడు. ప్రకృవాళ్ళు ఎందుకు బాగుండాలి అనేటటువంటి రాక్షసగుణం ఉండేవాడు ఉన్నాడే, తపస్సుచేసి ఈశ్వర సాక్షాత్కారం అయ్యాక పదిమందికి కీడు చేశాక వాడు చచ్చిపోతున్నాడు ఎట్లాగూ. అట్లా కాకుండా బ్రహ్మజ్ఞానం పొంది, పొందాల్సిందంతా పొందినవాడు ఎవడు? ఇవన్ని ఉన్నవాడు. కానీ ఇవన్ని ఉన్నవాడు జీవితంలో ఎట్లా ఉంటాడు? ప్రాపంచిక జీవితంలో అన్ని జీవుల పట్లా తనకుండేటటువంటి ధర్మాన్ని త్రికరణశుద్ధిగా పాటిస్తాడు. ఎందుకు పాటిస్తాడు? రేప్పొద్దున్న నాకేదో బరుగుతుందని కాదు. ముక్కొటి దేవతలున్నారు మన శరీరంలో. ముక్కొటి దేవతలు ఉన్నారు ప్రతివాడి శరీరంలోనూ, మనసుతో పని చేస్తూ వాళ్ళతో

వ్యవహారిస్తున్నాను అని గుర్తుపెట్టుకో. అందుకని ధర్మం అంత తూ.చ. తప్పకుండా ఉంటానికి వీలుంది. ఇందాకా, నాదగ్గరుండే రామారావు వచ్చి ఎవరి సంగతో చెప్పాడు. ఆధ్యాత్మికత మాట్లాడతాడు, వేదాంతం మాట్లాడతాడు. ఎవరినో గురువుగా, దైవస్వరూపంగా నమ్మాను అంటాడు. అన్ని అంటాడు. ఇంట్లో కూరలు లేవంటే తేడూ, బియ్యం అయి పోయాయంటే తేడూ, జబ్బుచేసిందంటే మందిప్పించడూ, రిక్షా దొరక లేదంటే మీకు ప్రాప్తం లేదు అంటాడు కానీ వెళ్ళి రిక్షా పిలవడు. ప్రమాదంగా జబ్బుచేసింది ఆస్పత్రిలో ఇమీడియట్టుగా ఎడ్డిట్ చేయాలి బిడ్డను, తల్లి గోలపెట్టేస్తోంది, రిక్షా ఉండేమో చూడమంటాడు గేటు దగ్గర, లేదంటే భుజం మీద వేసుకొని తీసుకుపో అన్నాడు. అదేమిటంటే ఈ బుఱానుబంధాలు, ఇవన్ని ప్రపంచానికి సంబంధించినవీ ఇవి ఎంతసేపు? ఇవి అశాశ్వతము. నేను పరమార్థంలో ఉన్నాను. అందుకని నేను బయటకు వచ్చి చూడను ఇవన్ని అన్నాడు. మరి అయితే అన్నం ఎందుకు తింటున్నావు రోజూ? ఇది ఆధ్యాత్మికతని ఆయన ఉద్దేశ్యం. అదే గనుక నిజం అయితే అన్నం ఎందుకు తింటున్నాడు, కంచం అక్కడ పెట్టుకొని ఆకాశంలోంచి అన్నం పడితే తినేది, లేకుంటే ఊరుకునేది. పెట్టమని ఎందుకు అడగాలి ఇంట్లో? ఇణ్ణియో, కాఫీయో ఇవ్వమని ఎందుకు అంటాడు ఇంట్లో. ఆకాశంకేసి చూసి పరబ్రహ్మస్వరూపమా కాఫీ అని అడగాలి. వస్తే తాగాలి, లేకుంటే ఊరుకోవాలి.

పరబ్రహ్మస్వరూపమా అన్నం కావాలి. పెడితే తినాలి, లేకుంటే ఊరుకోవాలి. అప్పుడు మాత్రం భార్య కావాలా? కాఫీ కావాలా? టిఫిన్ కావాలా? మందిప్పించడానికి, ప్రాపంచికమైన బాధ్యత దగ్గరకి వచ్చేటప్పటికి మాత్రం పరమాత్మ వేరు. నారుపోసిన వాడే నీరు పోస్తాడా? ఇదంతా స్వార్థము, అత్మపంచన. ఇది ఆధ్యాత్మికత క్రింద ప్రపంచంలో నేడు చెప్పుబడుతోంది.

సాయినాథుడు మనకి చేసిన మేలేమిటంటే ఇంత కష్టపడి, ఇంత ఆలోచించి ఇంత చర్చించి, ఈ విషయాలన్నీ ధర్మశాస్త్రం అంతా కష్టపడి చదవాల్సిన అవసరం లేకుండా, ఇన్ని పురాణాలు, వేదాలు చదవాల్సిన అవసరం లేకుండా, ఇప్పుడు భగవత్ప్రచారం చేస్తున్న వాళ్ళందరూ ఎక్కుడైతే తిమ్మిని బొమ్మెను చేసి తారుమారు చేసి చెబుతున్నారో, ఆ బోధ అర్థం చేసుకోవలసిన అవసరం లేకుండా, సాయినాథుని చరిత్రలో ఈ సారం మొత్తం వస్తోంది. నేను అన్ని జీవులరూపంలో ఉన్నాను రా అని, నువ్వు దేనిని బాధపెట్టినా నాకే చెందుతుంది. నువ్వు దేనిని ఆదరించినా నాకు చెందుతుంది అన్నారు. అది గుర్తుపెట్టుకొంటే ఇప్పుడు నేను చెప్పినవన్నీ అయిపోయాయి.

ఎవరైనా అడుగు తారన్నమాట. ఇదివరకూ పెద్దలు చెప్పారే ఆ ప్రకారం, ఆ దేవతలు వాటిని పూజిస్తే ఎక్కువ గొప్పదా, ఈయనను పూజిస్తే ఎక్కువ గొప్పదా? ఇట్లా ఎందుకు చేయాలి అని అడుగుతారన్నమాట. ఇప్పుడు చెప్పు. ఈ నిదర్శనం ఇచ్చినదెవరో చెప్పు. ఈ ఒక్కమాట నేర్చుకొంటే ఈ రెండుగంటలసేపు చెవులుకోసిన మేకళ్లే నేను ఇప్పటిదాకా వాగింది మొత్తం, ఆ ఒక్కటే వాక్యంలో, ఒక్క లీలలోనే ఉంది. కుక్కలో, పిల్లలో, చీమలో, దోషులో అన్నిట్లో నేనున్నాను. నువ్వు కుక్కను కొట్టినా నాకు తగులుతుంది, నువ్వు పిల్లని కొట్టినా నాకు తగులుతుంది. నువ్వు ఓచ్చగాడికి పెట్టినా నాకు చెందుతుంది, ఇంట్లో నైవేద్యం పెడితే నాకు చెందుతుంది, మర్చిపోతే నాకు తెలుస్తుంది అన్నారనుకోండి అప్పుడు అన్ని జీవరాసులతోనూ ఎట్లా ఉండాలో అట్లా ఉండడం జరుగుతుంది ఆ ఒక్కటే గుర్తు పెట్టుకుంటే. ఇన్ని తెలుసుకున్నాక ప్రపంచం అంతా మెట్టవేదాంతంలో ఎట్లా పడుతుందో అట్లా బ్రహ్మ పట్టకుండా సరైన ఆధ్యాత్మికత నీకు తెలుస్తుంది. నువ్వు నడిచేదే ధర్మం అవుతుంది. నువ్వు నడిచేదే ధర్మార్థ కామ మోక్షాలు నాలుగు అందులో కలిగి ఉన్నాయి. మన సంసారం ఉంటుంది, మన ఉద్యోగం ఉంటుంది, మన బాధ్యతలు ఉంటాయి. ఇప్పన్నీ

నరవేర్చుకుంటూ ఉంటాము, ఇందులో కష్టసుఖాలు కూడా ఉంటాయి అన్నిటితోపాటు. ఇట్లా ఉన్నాం కాబట్టి అన్ని సుఖాలే ఉండటం జరగదు. కష్టసుఖాలు రెండూ ఉంటాయి. వాటిని సమంగా చూచుకుంటూ పోవడమే. అదే అధ్యాత్మికత, లౌకిక జీవనము లేకుండా అధ్యాత్మికత అనంభవం.

